

ustavljajo tam različni kupčijski potovalci, ponujajoči blago svojih fabrik ali trgovinskih zalog ondotnim kupčevalcem.

Vse ostaja vsaj začasno pri velikem gostilničarju, katerega bomo Mlinar imenovali. Njegov hôtél je izgled hôtélov po naglavnih mestih, popotnik dobí vse, kar si želi, in njegova gostilnica je prevedena z najizvrstnimi sortami vina in najslajša jedila se naročujejo v njegovi kuhinji. Od šampanjca do navadne kislice, od divjega petelina in fazana do navadne piške, — vse to se dobiva pri njem in na to je on dokaj ponosen.

Nekega večera se pripelje z brzovlakom tujec, kateri si dá pokazati najboljšo sobo in naroči pri kletarju dobro večerjo, ki naj se mu prinese v sobo. Pravi, da je vtrujen po dolgem potovanju in ne misli ta večer več zapustiti sobe in to tem manj, ker mu je mesto popolnoma neznan.

Mlinar sam, kateremu se ne zdi sramotno streči svojim gostom, se podá s kletarjem k tujcu in praša, kako vino bi se mu zdelo primerno. Pri tem začne naštevati vse svoje sorte po vrsti.

„Ostaniva pri šampanjcu“, ga vstavi tujec, „tega vina sem že navajen, ker je povsod enako; na drugo zmes se ne morem prav zanesti. Buteljo šampanjca toraj!“

Gostilničar gré za kletarjem, a kmalu se vrne z buteljo šampanjca, katero postrežljivo z umno roko odmaši.

„Bo sicer še kaj vseč gospodu?“ vpraša, ko je nalil gostu prvo kupico.

„Nocoj ne bom potreboval več,“ pravi tujec, „pač pa bi mi zeló vstregli, ako bi mi vedeli za kako privatno stanovanje, ker mislim nekoliko časa si v tem mestu od svojih opravil odpočiti. Hrano bom jemal se vé da, pri vas,“ nadaljuje, ko vidi, da se gostilničarjev obraz nekoliko zatemni, „stanoval bi pa rajši kje drugod, ne zarad morda niže cene, haha, samo zato, ker se mi stanovanje v tako zeló obiskovanem hôtélu, kakor je vaš, malo prenemirno, nepokojno zdi, jaz pa bi bival rad v tistem kraju.“

„Hm, hm,“ odgovori gostilničar, „bom še nocoj dal povelje, da se poprašuje. Jutri mi bo morda že mogoče, vam vstreči z ugodnim poročilom.“

„Pristavim še enkrat, da zarad najemščine mi ni,“ pravi tujec. „Jaz sem navajen gledati bolj na vse drugo, kakor na denar.“

Gospod Mlinar se prikloni ponižno ter odide. Drugi dan naznani on sam lastnoustno svojemu gostu, da se mu je posrečilo najti stanovanje, katero bo po njegovih ponižnih mislih gospodu ugodno.

„Dobro in hvala vam za trud,“ reče tujec na to in pristavi: „Pošljite mi hišnika z računom, da poravnám svoj dozdanji račun!“

„O, se ne mudi, častiti gospod,“ mede gostilničar, „saj boste pri meni obedovati blagovolili —“

„Gotovo, dokler bom tu,“ je odgovor; „toda moja navada je, vse sproti plačevati in te navade ne bom popustil.“

„Kakor vam drago,“ pravi gostilničar in gre. Kmalu za njim vstopi kletar, kateri mu predloží račun.

„Petnajst goldinarjev vsega skup,“ pravi tujec, pogledavši podolgasti list.

„Dovolite, milost,“ si drzne opomniti kletar, „soba, večerja —“

„Ne mislite, da se mi zdi to preveč,“ ga vstavi tujec in izleče veliko denarno listnico iz žepa, „marveč račun je nizek.“

S tem podá kletarju dva desetaka, iz katerih se pripravljá ta nazaj dati.

„Pustite malenkost,“ pa pravi tujec, „marveč pre-

skrbite mi koga, ki mi pokaže stanovanje in nese mojo robo z menoj.“

Služni dah se prikloni do tal in pravi:

„Spodej že stoji naša kočija vam na razpolaganje in po vašo robo bo hitro prišel hôtél ni strežaj.“

Tujec se odpelje v novo stanovanje, gostilničar pa in kletar se priklanjata še, dokler je kočije kaj videti.

Za tem je hodil tujec k obedu vsaki dan na tanko ob pol treh, si izbiral najboljša jedila in pil vselej buteljo šampanjca. Za to je dal kletarju vsako opoldne desetak, iz katerega ni hotel nič nazaj. Zvečer je prihajal ob desetih in dajal natararju za zrezek in malo buteljo šampanjca po petaku, iz katerega ravno tako ni hotel nič nazaj. Se vé da sta na ta način kletar in gostilničar dobila strašno misel o njem in da se je zbudila njuna radovednost; toda zdelo se je obema predrzno in nespodobno popraševati ga po njegovem stanu in drugih okoliščinah. Da mu je imé Engelbert Breier, to sta izvedela po karti, katera mu je iz žepa padla, in da je strašno bogat, o tem sta bila prepričana po vsem, kar sta videla. (Dal. prih.)

## Mnogovrstne novice.

\* *Sedem otrók*, ki so v gozdu v Kolozserski županiji jagode brali in pod visoko drevo zavetja iskali pred hudim vremenom, je pretekli teden v enem hipu strela ubila.

\* Iz Böszoerny-a na Ogerskem donaša telegraf novico, da ondašnji gozdi že dva dni gorijo in da je dosihmal čez 1000 oralov gozda zgorelo. Škoda je neizmerna.

\* *Koleri podobna driska v Berlinu* je v samo enem tednu pomorila 409 otrók.

\* *Sitna stvar*. Časnik „Obzor“ v Zagrebu v listnici mrličev pristavlja tudi zdravnika, ki je umrlega ozdravljajal.

\* V Rumuniji se je ponoči od 3. do 4. dne t. m. pogreznila vas Dejoin v globočino 3 sežnjev. Ker so prebivalci že prejšnji dan bežali, prestrašeni po podzemeljskem bobnenju, zato ni nobenega njih kaka nesreča zadela. Zanimivo je to, da skor vse hiše nepoškodovane kviško stojé.

## Naši dopisi.

Na Dunaji 23. julija. — Uradni Dunajski časnik, izdan 14. julija (števil. 158, str. 175), priobčuje, da je avstrijskih železnic glavno nadzorstvo (General-Inspektion) ukazalo moravskim železnicam, v izvrševalni službi držati se národne enakopravnosti, tako namreč, da bodo železnocestnim postajam po Moravskem imena tudi po češki napisana, da se železnocestni uradniki, kateri imajo opravilo z ljudmi, češkega jezika naučé, ter da se bodo ob vožnji imena tistih postaj, katerim se po slovanski drugače pravi nego po nemški, tudi češki napovedovala ali klicala.

Ta ukaz glavnega nadzorstva ima svojo zgodovino, „habent sua fata libelli“.

Pogostoma so različni česko-moravski listi tožili, kako jim železnocestne družbe zanemarjajo pravico do enakosti národne. Ker je pa to bilo vse zastoj, obrnil se je, — kakor je videti iz nekdanjega tednika „Zukunft“ (št. 36 in 37 od leta 1865), — leta 1864 prof. A. V. Šembera, tedaj deželni poslanec, osebno na ravnateljstva državne železnice in severne po cesarji Ferdinandu sloveče železnice ter jima je izročil o tej stvari skromno spomenico, katera je cela natisnjena v omenjenih listih tednika „Zukunft“. Kakošen vspeh je

imela ta spomenica? Vspeha ni bilo nikacega. Ravnateljstvu severne železnice se pisatelj spomenice še odgovora vreden ni zdel; državne železnice ravnateljstvo mu je res da odgovorilo, vendar mazno na prazno, kakor bi Srbljin djal, rekoč, da vsegar rado ustreza pravičnim željam slovenske narodnosti, ali v tem slučaju da ne more, ker ni bistvene potrebe itd.

Ali niso mirovali česki rodoljubi. Leta 1873 je razglasilo Brnsko česko politično društvo v Občanu že omenjeno spomenico v obliki peticije na glavno nadzorstvo avstrijskih železnic ter ob enem izpodbodlo moravske ob železnicah ležeče občine, naj tako prošnjo pokrito s kar je mogoče obilnim številom podpisov podadó glavnemu nadzorstvu. To se je zgodilo.

Vrh tega je pa še društvo samo to prošnjo v nemškem prevodu poslalo glavnemu nadzorstvu Avstrijskih železnic in priložilo prošnji v českem jeziku spisek vseh postajskih imen, za katera ide, in osnutek vseh potrebnih napisov na železnocestna poslopja in posamezne njih dele.

Na vse to je večkrat imenovano glavno nadzorstvo 18. marcija t. l. odpravilo strog ukaz glavnemu ravnateljstvu severne železnice, kakor je gori s kraja v misel vzet. Tako se je na Moravskem vendar obistinil izrek: Trkajte in odprè se vam. Fiat applicatio tudi v oziru na železnice po slovenskih tleh idoče!

V Gorici 23. jul. — Danes osem dni sem pisal, da visé nade- in strahúpolni oblaki nad nami. Viseli so, ali dežja nam (v Gorici) niso dali, pač pa točo v nekaterih krajih (na pr. v Grgarji?). Še le danes smo imeli dobro ploho, katera pa ni še zemlje napojila; kajti suša je po drobnicah že močno pritiskala in turšico ravno o metanji latí stiskala. Nadejamo se, da bo zdaj bolje. — Nemška dekliška šola v Gorici in celó z nemškim izobraževališčem za učiteljice — kakor pravijo — je naše ljudi zeló osupnila. „Isonzo“ je prinesel to že gotovo stvar le kot govorico in se dela, kakor da bi bilo kaj tacega nemogoče in neverjetno. Ali nek oficiozus v „Triester-Zeitung“ i se z „Isonzo“-m norčuje rekoč: „Kaj neverjetno? saj je že poslopje najeto in z novembrom ali nekaj pozneje se bo šola vsaj s 3 razredi začela.“ In res je taka. Kdor pa hoče pomen te nove naprave prav umeti, mora vedeti, da je bilo v principu italijansko-slovensko izobraževališče\*) za učiteljice in dosledno tudi (zraven laške) slovenska dekliška vadnica že davno dovoljena, ali ogromni stroški so dosedaj menda izvršitev zadrževali. Vozel vseh in vsakoršnih zadržkov je zdaj prerezan — z nemško šolo! Zdi se pa mnogim, da je ta naša šola, ki se ima ustanoviti, eden prvih korakov k izvrševanju tistega sistema, ki ga je „Augsburger Allgemeine Zeitung“ ni davno razvijala pod naslovom „Die Triester Frage“. Za njo so tudi drugi časniki o tej zadevi govorili. Namen onega sestavka ni slab; sredstvo pa (neposilno(?) ponemčevanje Primorskega ima biti jéz proti lahonstvu) utegne biti napačno. V Istri ne opravite z nemščino nikdar nič; v Gorici in na Goriškem utegneta doseči nekaj, neko polovičarstvo, neko pseudokulturo, ki ne bo ne krop ne voda. Taka omika pa ne bo nikoli kos navalu italijanstva, naslanjajočega se na zedinjeni, kompaktni, politično in kulturno vzbujeni in napredujoči italijanski narod unkraj Idrije (Judri). Sicer pa uзор, ki se v „Allgemeiner“ izrazuje z besedami „der österreichische Gedanke“ („avstrijska misel“, „avstrijsko čutje“), ni nov; gojila sta ga že namestnika Primorska Kellersberg in Bach, in pa še modrejše, nego se zdaj

\*) To je postavni izraz in ne „pripravnica“, katera beseda je tudi sama na sebi napaka. Pis.

to namerava. Po letu 1866 je šlo namreč zraven nemštva tudi za povzdigo slovanstva na Primorskem v duševnem in materijalnem oziru. In to ima že nekaj v sebi. — Ko bi smel jaz našim vladarjem kaj svetovati, nasvetoval bi jim ta-le načrt. Pustite Lahe! Ni treba jih umetno zatirati, pa tudi ne umetno podpirati. Okrepčujte slovanstvo v Istri in na Goriškem sistematično in energično. V ta namen mora nehati nemoralna politika: „Divide et impera“. Ne hujskajte toraj slovenskih strank, druge proti drugi, zedinite jih marveč; ne vsilujte nedolžnim Slovincem vulgarnega liberalizma, pač pa odgojajte jih k pravi svobodi, k narodni in politični zavednosti. Na narodni podlagi omikanim Slovincem podajte tudi ključ do nemške kulture! Evo recept resničnega Primorskega Avstrijanca! — V nedeljo pride v Trst novi g. namestnik baron Pino. V narodnem oziru najde marsikaj spremenjenega od tistega časa, ko je Primorsko zapustil. Kdo vé, kateri veter zmore (v narodnih rečeh) pod njegovo vlado, če ojstra nemška burja Dunajska, ali mehki jug Jadranski? — Še nekaj naj pridam svojim opazkam zastran naših Primorskih zadev. Tisto tako imenovano „patriotično društvo“ v Trstu (in nekaj enacega je hotel naš dr. Pajer o času mestnih volitev osnovati) ne sloni na pravi podlagi; za slovenske okoličane tista reč ni. Zakaj ne, bom znabiti drugič razlagal. — O sedanji politični suši so prav storili naši časniki, da so nam podvrgli trdo kost „slovensko-nemškega slovarja“; mislim, da je ne oglodamo in pregrizemo tako hitro. Razna pisma v raznih časnikih, ki smo jih čitali te dni, vzbudila so v meni čudne, žalostne misli. „Vsega zlodeja so že preštudirali naši učenjaki“ — sem si mislil — „a da bi se bili navadili vsaj slovnično pisati — ne — do tega jih ni pripravil ni Janežič, ni Levstik.“ Za Božjo voljo! Jeli res vse zastonj, kar se je napisalo v „slovničnem desetletji“ in pospravilo v omenjenih slovnica? — O tem „pišemo“\*) prihodnjic.

Iz Trsta 24. julija. — Na narodnem polji ni družega ko večni prepír, za kar naši predniki nič vedeli niso; v navadnem življenju nič družega ko svetovne nečimernosti: drug družega išče prekaniti, nobenemu ni več zaupati. Tudi tega naši umrli predniki niso poznali. Politike se je treba bati kakor strupenega gada, če ne človeka brž primejo za frak. Tega, mislim, da so se te dni neki Tržaški „Italianissimi“ popolnoma prepričali. Obhajati so hoteli 13. dan julija šesto obletnico rabuke meščanov z okoličani, v kateri sta padla Sussa in Parigi. Napravili so plakate in jih po zidih skrivaj nabijali in imeli so skriven komitê. Dva so dobili, ko sta te plakate brala, in pri tretjem kompromitivna pisma. Vsi trije so marširali v „domo Petri“, kjer bodo imeli dovolj časa posamezno plakate študirati in kovati. Pokopališče sv. Ane pa je bilo dobro varovano od lepega števila policajev. „Italianissimi“ so letos v tem obziru „fiasco en bloc“ naredili. — V sredo 15. se je odpeljal v Trient bivši namestnik de Ceschi, njegovega naslednika še čakamo. Omenil bi še rad nekoliko ljudskih šol Tržaških, mestnih in okoličnih, ako bi se ne bal učiteljem zameriti in ko bi bil bolj na pravem mestu v teh rečeh. Trst namreč še nima šolskih postav, marveč šole so v nekakem „interimu“, bi rekel nemec, in prav zdaj, kakor sem v „Triest. Ztg.“ bral, mislijo jih nekoliko po novem kopitu prestrojiti. K temu namenu je g. Timeus prav čuden načrt napravil, družega pa učiteljsko društvo „Società pedagogica didattica.“ Timeusu, kakor se iz njegovega načrta vidi, za okolične šole ali ni mar, ali je pozabil ali pa dru-

\*) Ta „pišemo“ kot prihodnjik, je monstrum najnovejše dóbe. Pis.

zega posebnega narediti mislil za-nje; „società“ pa, tako „Triest. Ztg.“ pravi, jih kar polasčiti hoče. Lepo društvo učiteljev to, kaj ne?! — Pretekli teden je umrl tukaj grof Marenzi in vse svoje premoženje, 200.000 gold., mestu zapustil. Društva „Società promotrice del commercio, dell' industria e della marina“ ni hotela vlada potrditi, ker je bilo napravilo neke paragrafe, ki so se preveč politike dotikali in društvo s takimi paragrafi bi ne smelo se imenovati „trgovsko, industrijsko, mornarsko“ marveč — politično. — 21. dne t. m. je gorelo v Rojani. Pogorel je hlev nekega kmeta in sploh se meni, da je ogenj bil po delavcih pri petroleju zatrošen. Pri tej priliki moram omeniti, da je po postavi zapovedano, da petroljevi hrami morajo 40 sežnjev okoli in okoli odstranjeni biti od drugih poslopij. V Rojani pa je ta hram komaj 2 sežnja proč od drugih povištev. Zarad tega so se vsi bližnji gospodarji vpirali, da ne sme petrolej v Rojano; al zastonj! Magistrat je poslal komisijo to reč pregledat in preiskat, — pa v komisiji je bil lastnik hrama g. Dubich, ob enem mestni svetovalec in načelnik gasilne straže. Ta komisija je izrekla, da ni nikakoršne nevarnosti, in dovolila petrolejev hram. V ravno tistem kraji, kjer zdaj petrolej hranijo, je pred časom drug trgovec prosil, naj bi se mu dovolilo po en sod petroleja za svojo rabo hraniti v dobro zadelani luknji. Ni bilo dovoljeno, ker je bila velika nevarnost. Zdaj pa, ko ga je na tisoče centov, ni nevarnosti! Kmetje so sicer tudi pri namestništvu protestirali, pa videli bomo, kaj bo gosp. Grosser, zdaj namestnika namestnik, in potem, ko pride g. baron Pino, o tej reči odločil. Služabniki in blago g. Pino ta se je že pripeljalo, on sam utegne do srede tukaj biti.

Iz Trsta 26. julija. — V Trstu je bilo že veliko namestnikov, toda za nas Slovence še ni bilo niti enega, da bi bil pravičen nam, ki stražimo bregove Adrije proti kruti lahonski morski kači. Vsak se je dal zapeljati laški stranki in zakopal se tako globoko v njih tirjatve, da je bil potem kompromitiran in je moral oditi. Tržaško namestništvo je v težkem položaji, ker ima mnogo zaprek od laške stranke; do sedaj je bil še vsak namestnik tej stranki prijazen, ker je mislil s tem se najlože vrh vode obdržati, pa goljufalo je še vsakega in le malo časa je služboval, vselej pa, ko je ta ali oni odšel, pripovedovale so se vsake baže dogodbe, pa vselej je bil vzrok le ta, da ni bil kos poslu. Z veseljem smo pozdravili Tržaški Slovenci sploh vsi imenovanje barona Pinota, kajti gotovi smo, da bo ko nekdan v Gorici pravičen ter nad strankami častno svojo službo opravljal; zlasti upamo, da se bo v naši okolici vendar kaj za narodno šolo storilo, katera se je zdaj po oholem magistratnem ukazu kolikor mogoče polasčevala. Samo v okolici je čez 40.000 ljudi, nimamo pa ne ene štirirazredne šole; upamo, da se bo nam ta želja spolnila, ker apeliramo na šolske nadzornike, kateri so v pravem obziru takti, pošteni in strokovnjaki. Do sedaj nas je lahonski egoizem vedno le na steno pritiskal in naše pritožbe bile so glas upijočega v puščavi. Namestništvo ima sicer res ne ravno lahek položaj, vendar pa odločilno besedo in kot čuvaj postav lahko pomaga zvestim državljanom v vsakem obziru, kajti treba je nekoliko nadzorovati ultralaški magistrat in njegove organe, da se ne bojo nepostavnosti vršile, katerih bi lahko na kupe naštel. Naše nade o novem namestniku menda ne bode zastonj, ker že njegovo življenje in službovanje nam je porok, da bomo dobili namestnika, kateri ume naš jezik in s katerim moremo brez tolmača osebno prosto govoriti; iz tisočerih prs mu zakličemo: Dobro došel!

Izmed gorá 16. julija. □. — Drage naše narodne „Novice“, sprejmite v svoje predale par vrstic v obrambo

resnice in poštenosti. Po naključbi mi je namreč v roke prišla 138. številka „Slov. Naroda“ od 20. junija t. l. V njem berem dopis iz Novega mesta, kateri me je v toliko nevoljo spravil, da ne morem in ne smem molčati. Že davno sem vedel, da pred „Narodom“ noben poštenjak več varen ni; tega se vendar nisem nadejal, da bo napadal tihe, mirne poštenjake in narodnjake, ki se v politiko ne silijo. Obrekuje in ometa z blatom čast. profesorje Klemenčiča, Hrovata in Vovka, ter jim nesposobnost očita. Ne bom se predrznil o sposobnostih in vedih svojih nekdanjih profesorjev soditi, ker vem, da mi taka sodba tako malo pristuje, kakor „Narodovim“ vsegavednim modrijanom; zaznamovati mi je samo občno sodbo vseh, kateri te gospode profesorje poznajo, in ta je taka: Bili bi za vsako vseučilišče sposobni. Vsak, kdor je v Novem mestu študiral, vé, kako trdni, značajni narodnjaki so ravno ti trije gospodje; vsak vé, s kako ljubeznijo gosp. prof. Hrovat slovenščino predava; vsak vé, kako temeljito modroslovno je zgodovinsko znanje gosp. prof. Klemenčiča in kako vé gosp. profesor Vovk fiziko in matematiko razlagati. Zagotavljam vse „Narodove“ modrijane, da bi se pri teh gospodih še lahko dosti naučili, in da bi se jim to veliko bolje prilegalo, nego po pobalinsko napadati take možé, ki so čisti pred Bogom in pred svetom. — Zares žalostni so naši časi, v katerih smé vsak žurnalistični mazač napadati najvrlejšo može. Gospodje profesorji pa naj bodo prepričani, da pri pametnih ljudéh niso nič na časti zgubili po „Narodovem“ napadu, kajti približani so po njem našim najbolj spoštovanim možem, kakor Bleiweisu, Hermanu, Riegeru, Palackemu, Pražaku, Hohenwartu itd. in kmalu si bo smel vsak Slovan v čast šteti, od „Naroda“ psovati biti.

Nekdanj učenec novomeške gimnazije.

Iz Ljubljane. — Pretekli teden so se novemu načelniku c. k. deželne vlade vitezu Widmann-u predstavljali ces. uradniki, deželni odbor, knezoškof, kanonici, mestni zastop, kupčijska zbornica, šolsko voditeljstvo, zdravstveni svet itd. S priljudnim obnašanjem je povsod dober vtisek naredil. Pri uradnikih je povdarjal marljivo delavnost, ustavoverstva ni neki veliko citiral. Českega jezika — pravi — da je zmožen. Vem — je rekel — da me čakajo mnoge težave, al jaz nisem te službe prosil; došel mi je ukaz, naj grem v Ljubljano, in ubogal sem ukazu.

— Dr. Suppan se je odpovedal deželnemu poslanstvu, rekši med drugim, da se deželno poslanstvo ne vjema z državnim. Pravi vzrok — trdijo nekateri — pa je neki, da se on ne vjema s političnimi načeli nekaterih njegovih družnikov.

— (*Novo realnikino poslopje*) namerava hranilnica v jeseni z veliko svečanostjo odpreti in celó ministra Stremajerja povabiti k tej slovesnosti. Poseben odbor bode izdelal program za to svečanost. Deželni in mestni zastop ne bosta menda veselega srca pričeli te slovesnosti; za trdno pričakovaje po prvotnem sklepu hranilnice, da dežela in mesto prideta brezplačno in za zmirom s svojo šolo v to hišo, zidano iz denarja deželanov naših (a ne gospodov dr. Suppanov, Janežičev, Maličev itd.) bosta plačevala gostaščine obilo in sta le gosta začasna!

— (*Imenovanja*.) Gosp. Peter Končnik, dozdaj profesor na realni gimnaziji v Ptujem, je postal profesor v Celji. Gimnazijski suplent g. Jos. Ogórek in učiteljski kandidat g. Jos. Koprivšek sta postala prava učitelja na Novomeški gimnaziji, ravno tako suplent g. Karol Ziegler v Mariboru. Suplent g. Balt. Klapčič postal je učitelj na Ljubljanski realni, gosp. prof. Berbuč pa pride v Gorico.

— Dr. Costa se je podal kot predsednik Matice v Ptuj zarad Cafove literarne zapuščine, katera ima po pismeni obljubi njegovi od 25. sept. 1868 pripasti Matici. Dr. Costa je prejel vsa pisma, katere je Caf zapustil, a to je veliko manj, kakor se je pričakovalo. Ne eno dovršeno delo se ni našlo, temveč same študije, ki bodo pa morda vendar-le kako dobro zrnice hranile prihodnjim jezikoslovcem.

— Od gosp. dr. J. Bleiweisa smo prejeli sledeči dopis: „Vljudno prosim sl. vredništvo, naj natisne priloženo pismo svetlega knezoškofa, da svet resnico izvé. Ker „Slov. Narod“ še nikoli ni bil toliko pošten, da bi bil dokazane mu laži preklical, zato ob enem prosim sl. vredništva družih naših slovenskih časnikov, naj blagovolijo vsaj posnetek iz gospod-knezoškofovega pisma v svojih listih natisniti.“

Dr. Jan. Bleiweis.“

Tako-le se od besede do besede glasi izročeno nam pismo gospoda knezoškofa Widmerja:

„Častiti gospod doktor! V 29. listu „Novic“ na str. 234 razodevate mi željo, naj izrečem: ali je res, da ste Vi vzrok, da sem vredovanje slovarja, ki ima s pomočjo zapuščine prečastitega gosp. knezoškofa Antona Alojzija na svitlo priti, vstavil gosp. Levstiku?

Na to Vam odgovorim sledeče:

Skrb za natis pripravnega rokopisa sem izročil možem, od katerih sem mislil, da so sposobni prevzeti odgovornost, da se delo kmalu dovrši. Gosp. Levstika nisem jez poklical na to delo, pa tudi ne se zoperstavljal temu, da se delo njemu izroči; tudi plačeval ga nisem jez, ampak le navkazal, da se mu plača odrajuje iz dotičnega zaklada. Ker pa je veliko časa preteklo in veliko veliko denarja se potrosilo, pa jez še nikakoršnega začetka za natis vredjenega rokopisa nisem pred oči dobil, zato sem za dolžnost si spoznal, izplačevanje iz omenjenega zaklada vstaviti. O tem sklepu me je vodilo edino le lastno prepričanje moje, da na tej poti ne pride slovar po volji gospoda testatorja na svitlo, in pa odgovornost moja za zaklad glavnega dediča Alojzjevišča. Zato nisem nikogar sveta prosil, pa mi tudi ni nikdo svojega sveta vrival. Vse, kar se tedaj o Vas beseduje, je strastno natolcevanje, ravno tako imenovanih dveh profesorjev.

Pooblastujem Vas, gospod doktor, poslužite se teh vrstic kakor Vam je drago.

V Ljubljani 23. julija 1874.

Jernej l/r., knezoškof.“

— (*Pomiloščenih*) je bilo 13 jetnikov na Ljubljanskem Gradu.

— (*Banka „Slovenija“*) V zadnji skupščini opravnega sveta se je sklenilo sklicati izvanreden občni zbor, ki bo imel sklepati o tem, ali se vplača na vsako delnico 10 od sto, to je 20 gold. Banka, da si ima čez 100.000 gold. še premoženja in zavarovanega skoro 72 milijonov, potrebuje namreč blizo 70.000 gold. gotovega denarja, da se povzdigne zopet na tisto stopinjo, na kateri mora biti vsled svojih velikih in pridonosnih zvez.

— (*Iz Bleda in Bohinja*) se nam poroča, da gozdarstvo Kranjske obrtnijske družbe po planinah živino preganja, rubi, koze strelja in to vse po pašah, ki so soseskam z rabsodbami dež. komisije za odvezo zemlj. služnosti, soseskam pripoznane. Upamo, da se bodo poškodovani vsi in nemudoma pritožili, in da bo gospôška enkrat hitro in odločno segla v kolobare, ki nam žugajo lepo gorensko stran na beraško palico spraviti.

— (*Kegljanje na korist dram. društvu*) v čitalnici se je končalo pretekli pondeljek. Vdeležba je bila več

čas jako živahna, kegljalo se je 3278 serij. Dramatičnemu društvu bode ostal čist dohodek okoli 400 gold. Vsem vdeleževalcem izreka za živahno vdeležbo, katera je pripomogla k tako sijajnemu vspehu, najtoplejšo hvalo komité.

— (*„Brencelj“* štev. 7., 8. in 9.) se je pretekli teden zopet pokazal svetu. Podobe in beseda — vse je tako mikavno, da nič družega ne rečemo, kakor: idite in naročite se!

— (*Pobirki iz časnikov.*) „Tagblatt“ se je zopet enkrat nad „Novicami“ zjezil in sicer ga je zbudlo to, kar so pisale o „napadu“ Bismarka. „Novice“ si tega, da si je Bismark ta „napad“ sam naročil, niso izmislile, marveč to misel so sprejele iz družih bolj spoštovanih in merodanjih listov, kakor je „Tagblatt“. Na vsak način je ravno tako ali še bolj verjetno, da si je Bismark „morilca“ (??) sam naročil, ker ima vzroke za to, kakor pa sum, katerega mečejo liberalni listi na duhovščino in „klerikalce“ sploh. Za denar se vse dobi, pravimo vnovič, dokaz temu nam je „Tagblatt“ sam, ki bi ne imel pravega vzroka poganjati se za Bismarka, ako bi denarja ne bilo. — „Slovenec“ pripoveduje, da namerava gospod prošt Pogačar slovar ranjc. škofa Wolfa izročiti v tisk „narodni tiskarni“. Temu naklepu gosp. prošta se mora vstavljati vsak in sicer iz dveh poglavitnih vzrokov. Prvič je znano, da je „narodna tiskarna“ rediteljica „Slov. Naroda“, njo podpirati se pravi podpirati „Narod“, čegar načela gotovo tudi gosp. proštu niso nikakor všeč. S tem bi se podpiral list, ki je gotovo vsi slovenski stvari na kvar, posebno pa še duhovščino brez prenehanja obira in natolcuje. Drugič pa je pri tako dragem delu, kakor bo tiskanje Wolfovega slovarja, gotovo na to gledati, katera tiskarna bi tisek ceneje izvršila. Toraj bi se moralo delo oddati tisti tiskarni, ki bi najmanj zahtevala, a pri tem delo dostojno izgotovila. Tudi se nam čudno zdi, kako bi mogel gosp. Pogačar kar na svojo roko izročiti delo kateri koli tiskarnici, čeravno so ga „Narodovci“ slipli s tem, da bo „Narod“ premenil vredništvo. Z vredništvom niso premenjena tudi načela, katera bo „Narod“ popustil, ko bo izhajati nehal. Slišim, da se bo odbor korarjev, kateremu je izročena ta stvar, priprijel tega vprašanja in ga bolje rešil, kakor gosp. Pogačar sam, kateri, kakor se nam zdi, preveč posluša glasove „mladoslovenskih“ Sirén.

### Novičar iz domačih in ptujih dežel.

*Iz Dunaja.* — Potovanja cesarjevega v Prago se ustavoverci ali prav za prav privrženci zdanjega ministertva, ki se porivajo med narode in vladarja, na vso moč bojé. Znano jim je namreč, da je cesarsko potovanje večkrat že prekucnilo ministerske stole, in ker imajo ti ljudje slabo vest, se bojé viharja, dasiravno zdaj še ni nobene meglice na političnem obnebj. Iz Prage pa se sliši, da se tam vse pripravlja za slovesen sprejem cesarja.

*Iz Banata.* — Pridelali so pšenice letos v Banatu toliko in tako lepe, da že mnogo let ne take; tako jekleno je zrnje, da vagan tehta cent. Cena jej pa še od dne do dne pada, zato si trgovci ne upajo že zdaj še večje zaloge si kupiti, prepričani, da bo cena pšenici še zeló padla.

*Česka.* — Preteklo soboto je bil Skrejšovski, dostavši tri četrtine svoje „kazni“, vsled pomiloščenja izpuščen iz ječe. Njegova žena je bila izprosila pri cesarju milost za-nj. Ž njim vred je bilo pomiloščenih še 26 jetnikov. Nekateri mislijo, da to pomeni kaj boljšega in da se je sporazumljenji pot odprla.